

Asia: VN/23098/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapin liiton maakuntahallitus on 2.12.2024 kokouksessa hyväksynyt Lapin liikennestrategian, jossa kärkitoimenpiteiksi on nostettu eri toimenpiteitä. Nämä Lapin raideliikennettä koskevat kärkitoimenpiteet on hyvä huomioida rautatieliikenteen toimivaltaista viranomaista koskevan lainsäädännön valmistelussa, jotta niiden toteutuminen mahdollistetaan:

- Toteutetaan Kolarin radan sähköistäminen
- Edistetään Tunturiradan suunnittelua eurooppalaisella raidelevyydellä Kolari–Kittilä Sodankylä–Kemijärvi–Rovaniemi-välillä
- Kehitetään raideyhteyttä Tornio–Haaparannan kautta Narvikin satamaan

Lapin liiton mukaan on hyvä, että ”julkisen palvelun veloitteet voivat koskea Euroopan unionin jäsenvaltioiden rajat ylittäviä julkisia henkilöliikenteen liikennepalveluja niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten suostumuksella, jonka alueella palveluja tarjotaan (163 §)”. Tämä mahdollistaa ja parantaa Suomen ja Ruotsin välisen henkilöjunaliikenteen käynnistämistä. Lapin liitto näkee myös hyvä, että kunnallisten ja seudullisten viranomaisten rooli alueellista toimivaltaa raideliikenteen osalta vahvistetaan ” Kunnalliset ja seudulliset viranomaiset voivat kirjallisesti esittää liikenne- ja viestintäministeriölle alueellisia muutoksia rautatieliikenteen toimivaltaisiin viranomaisiin”.

Lapin liitto korostaa, että valtion tulee jatkossakin hankkia henkilöliikenteen ostopalveluilla raideliikennettä, mikäli markkinaehtoisesta raideliikenne ei ole. Alueellisilla viranomaisilla ei voi olla

päävastuu raideliikenteen toteuttamisen kustannuksista alueellaan. Lisäksi valtion tulee mahdollistaa kansainvälinen henkilöjunaliikenne Laurila–Tornio–Haaparannan välillä mahdollisimman pian.

Lapin liitto muistuttaa myös, että Traficomien selvitys henkilöliikenteen raidemarkkinoista ja palveluista Suomessa 2030-luvulla kertoo, että nykyinen ostoliikennekalusto on vanhaa, ja kalustoa poistuu käytöstä vuoteen 2030 mennessä huomattava määrä. Erityisesti yöjunien osalta, mikäli nykyisen tasoista sesonkiliikennettä halutaan jatkaa 2030-luvulla, vaatii se päätöksiä investoinneista jo 2020-luvulla (n. 20–30 makuuvaunua & 20–30 uutta autovaunua). Lisäksi hallituksen tulee tehdä nopeita päätöksiä ja sitoutumisia yöjuna- ja autojunakaluston uusimiseksi Pohjois-Suomeen raideliikenteen ja elinkeinoelämän, erityisesti matkailun turvaamiseksi.

Lapin liitto muistuttaa myös, että valtion tulee arvioida selvittää raidelevyyden muutosta erityisesti Pohjois-Suomessa sotilaallisen liikkuvuuden ja teollisuuden tarpeiden näkökulmasta. Lapin liiton näkemyksen mukaan eurooppalainen raideleveys tulee jatkua Rovaniemelle sekä Kemin Ajoksen ja Tornion Röyttän satamiin, jolloin siirtokuormausta ei tarvitsisi tehdä rajalla. Lisäksi Tunturiradan suunnittelua tulee edistää eurooppalaisella raidelevyydellä Kolari–Kittilä–Sodankylä–Kemijärvi–Rovaniemi-välille, joka on yksi maakunnan kärkitoimenpiteistä Lapin liikennestrategian mukaan.

Kinnunen Kaisa
Lapin liitto